

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2024

(3rd Year, 5th Semester)

SANSKRIT (HONOURS)

COURSE : DSE (5.2.2)

(Niti Literature)

Full Marks : 30

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

1. षट् प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च समाधेयाः। 1×6=6

(क) काम इत्यस्यार्थः नीतिवाक्यामृतानुसारं लेखनीयः।

(ख) क्रोधस्य लक्षणं देयम्।

(ग) संस्कार इत्यस्य कोऽर्थः ?

(घ) किं नाम शरीरम् ?

(ङ) उत्साहइत्यस्यार्थः निरूप्यताम्।

(च) क्षत्रियस्य धर्मः नीतिवाक्यानुसारं लेखनीयः।

(छ) शूद्रस्य लक्षणं देयम्।

(ज) चतुर्वर्णानां समानो धर्मः लिख्यताम्।

(2)

2. द्वयोरेकस्य समाधानं कार्यम्। 6

अर्थ इति पदस्यार्थः निरूप्यताम्। अर्थानुबन्धपदेन किमुच्यते?
अर्थनाशस्य प्रकारा उलिख्यन्ताम्।

(अथवा)

इन्द्रियस्य लक्षणं देवम्। इन्द्रियाणां विषया लिख्यन्ताम्। किं नाम् सुखम्?
कानि च सुखस्य कारणानि? किञ्च दुःखम्? आत्मनः लक्षणं किम्?

3. सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। 3

धर्मार्थाविरोधेन कामं सेवेत ततः सुखी स्यात्।

(अथवा)

त्रयीतः खलु वर्णाश्रमाणां धर्माधर्मव्यवस्था।

4. षट् प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च समाधेयाः। 1×6=6

(क) 'प्रसादयति यो लोकं तं लोको नु प्रसीदति'।

नृपः कैः प्रकारैः लोकं प्रसादयितुं समर्थः?

(ख) धर्मः विद्या च केन प्रकारेण रक्ष्यते?

(ग) मद इत्यस्य कोऽर्थः?

(घ) उत्तम-मध्यमाधमजनानां कीदृशे भोजने रुचिः?

(ङ) पञ्चवर्ग इत्यस्यार्थः निरूप्यताम्?

(च) बन्धुरित्यस्य लक्षणं देयम्।

(3)

(छ) दम इत्यस्य कोऽर्थः?

(ज) केषामस्त्राणां नामानि विदुरनीतौ प्राप्तानि?

5. द्वयोरेकस्य समाधानं कार्यम्। 6

राजधर्मपालनविषये विदुरनीतेः गुरुत्वमालोच्यताम्।

(अथवा)

रथरूपकमवम्ब्य इन्द्रियदमनस्य पद्धतिः विदुरनीतौ यथोच्यते तदालोच्यताम्।

6. सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। 3

सुपुष्पितः स्यादफलः फलितः स्याददुरारुहः।

अपक्वः पक्वसङ्काशो न तु शीर्येत कर्हिचित्।

(अथवा)

गन्धेन गावः पश्यन्ति वेदैः पश्यन्ति ब्राह्मणाः।

चारैः पश्यन्ति राजानश्चक्षुर्भ्यामितरे जनाः॥

★ ★ ★